

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ

ГО «МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ОСВІТИ І НАУКИ»

ГО «НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Філологічний факультет
Кафедра практики англійської мови**

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української та іноземної лінгвістики

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»

Факультет іноземної філології

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства

Матеріали VI Міжнародної
науково-практичної конференції

Рівне
2021

ББК 81.0

С91

УДК 81

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан філологічного факультету (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету романо-германських мов (Національний університет «Острозька академія»);

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри української та іноземної лінгвістики (Луцький національний технічний університет);

Воробйова Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет), старший судовий експерт ЛНДІСЕ;

Мартинюк Алла Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української та іноземної лінгвістики (Луцький національний технічний університет)

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 15 лютого 2021 року, Рівне. – 261, [2]с.

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 2 від 27.02.2021 р.).

До збірника увійшли матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми германського та романського мовознавства», присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов. Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Бойко В., Воробйова І. А.	7
Способи вербалізації концепту «home» у романі Дж.Роулінг «Harry Potter and the Philosopher’s Stone»	
Кіщенко Н. Д.	13
Об’єктивація концепту МУДРІСТЬ у осмисленні різних народів	
Левчук П.	16
Методичне забезпечення викладання польської мови як іноземної у Польщі та світі	
Літкович Ю. В.	21
The role of prosody in non-verbal communication	
Михальчук Н. О., Івашкевич Е. Е.	24
Psycholinguistic peculiarities of the representation of emotions denoting “fear”	
Найдюк О. В.	37
Існування прецедентних феноменів у наукових текстах економічного характеру	
Потанчук С. С.	40
Принципи організації етикетного спілкування лінгвокультурної комунікації	

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Алексієвець О. М.	45
To the study of the prosodic means’ role in English political speech	
Аніщенко І. М.	47
Парадигматика інтрамовленневої діяльності в лінгвістичних дослідженнях тексту	
Бігунов Д. О., Горкавчук О. О.	51
Формула AIDA у рекламному тексті	
Бігунова С. А., Alwasiak S.	53
The Differences between Symbols and Tropes	
Верьовкіна О. Є, Верьовкіна А. В.	57
Особливості реалізації образності в англomовному та турецькому політичних дискурсах	

Вовчук Н. І., Самборська І. М.	60
Мовний аспект історичного роману-хроніки В. Пікуля «Фаворит» : іншомовна лексика у творі	
Д'яченко Д., Воробйова І. А.	69
Лексико-стилістичні засоби вираження іронії в кінематографі (на прикладі серіалу Марка Геттіса та Стівена Моффата «Шерлок»)	
Насанкіна Н. В., Калініченко М. М.	75
Творчість Р.В.Емерсона в контексті розвитку популярної культури США 1800-х років (лінгвістичний та культурний аспекти)	
Нестерук С. М.	89
Концепція «винайдені традиції» в графічному романі Марджан Сатропі «Персеполис»	
Поліщук Д., Воробйова І. А.	91
Вербалізація концепту “CITY” засобами термінології архітектури в художньому тексті (на прикладі оповідань А.К.Дойля про Шерлока Холмса)	
Приходько В. Б.	96
Іншомовна рецепція та інтерпретація мовної ментальності	
Сербіна Т. Г.	99
Експресивний синтаксис у поезіях Шевченка	
Синевич Б. М.	107
Рецептивні стратегії доробку письменників «Празької школи»	
Стернічук В. Б.	109
Діалогічна модель творчості: перекладач як художник, світ як структура	
Тиха Л. Ю.	112
Стилістична роль протиставлення у творенні художніх образів (на матеріалі творів Анджея Стасюка)	
Федік Ю. М.	115
Диференційні ознаки політичного дискурсу	
Фурман О. М.	119
Засоби репрезентації семантики превентива в англійськомовних медичних текстах малої форми	
Харченко Є. М., Яцюрик Я. О.	124
The reasons of conflicts in the relationships between parents and children	
Чеберяк А. М.	139
Авторський стиль сучасного політичного лідера (на матеріалі промов президента США Д. Трампа)	

CEKЦIЯ 3. AKTYAЛbНI ПPOБЛEMИ MEТОДИКИ BИKЛAДАННЯ IHOЗEMНИX MOB

<i>Бойко Н. Г., Конопльова Ю. О.</i>	147
Гейміфікація як засіб підвищення інтересу учнів до вивчення іноземної мови	
<i>Бойчук В. М., Єфремова Н. В.</i>	151
Особливості викладання навчальної дисципліни «Креативне письмо і методика його викладання» в закладах вищої освіти	
<i>Боровець О. В.</i>	155
Моделювання процесу підготовки майбутніх педагогів до комунікативної діяльності	
<i>Голембієвська М. В.</i>	158
Використання відеоматеріалів на заняттях іноземної мови як засіб мотивації учнів та спосіб підвищення ефективності навчання	
<i>Івашкевич Е. Е., Антюхова Н. І.</i>	161
Aspects of learner's autonomy	
<i>Івашкевич Е. З., Набочук О. Ю.</i>	176
The role of emotional intelligence in developing the person's creativity	
<i>Кукла О. В.</i>	189
Методика застосування технології розвитку критичного мислення на уроці англійської мови	
<i>Лавринюк І. М.</i>	196
Сучасні методи викладання іноземних мов	
<i>Мазурова А. В.</i>	198
Організація самостійної роботи з англійської мови у процесі дистанційного навчання	
<i>Мороз Н. М.</i>	202
Використання технології mind-mapping при навчанні іноземної мови	
<i>Мунтян А. О., Шпак І. В.</i>	206
Case Method: Structure and Content of a Case	
<i>Смирнова М. Л.</i>	210
Eine der effektiven Formen des Erlernens der Fremdsprache	
<i>Смирнова М. Л., Афанас'єва Л. В.</i>	217
Zur Frage über fremdsprachige Fachkompetenz zukünftiger Fachleute	
<i>Stapor Monika</i>	224
The importance of contrastive grammar in preschool education. Case of Norway	

СЕКЦІЯ 4. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

<i>Афанас'єва Л. В., Смирнова М. Л.</i>	229
Organization of student work in the process of learning English at the university	
<i>Вєтрова І.М., Domżał Z.</i>	234
Ефективність застосування портфоліо як інструменту формування автономності в педагогічному університеті	
<i>Касаткіна - Кубишкіна О. В., Савчук А. С.</i>	236
Blended Learning: Ways to Make On-Going Assessment Effective and Improve Students' Test Performance	
<i>Ковальчук О. М.</i>	242
Оптимізація процесу викладання іноземної мови для студентів різного базового рівня підготовки з метою підвищення ефективності засвоєння іншомовного матеріалу	
<i>Пархоменко О. Т.</i>	246
Використання інноваційних технологій навчання на заняттях англійської мови в умовах модернізації середньої освіти	
<i>Смирнова М. Л., Афанас'єва Л. В.</i>	248
Die Verwendung der interaktiven Technologien im Deutschunterricht	
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	258

починає активно відкриватися світові та сприймати чужорідні впливи, вона виявляється приреченою на поступове розщеплення та культурну гетерогенізацію – як імперія Ахеменідів, чиею столицею і було місто Персеполіс.

Можливо, через концепцію «винайденої традиції» авторка намагається транслювати головний меседж графічного роману: історія – тяглий процес, однак деспотії, попри запропоновані суспільні практики, обов'язково занепадають.

ЛІТЕРАТУРА

1. Hammond H. K. *Graphic Novels and Multimodal Literacy: A Reader Response Study* / Heidi Kay Hammond [Dissertation]. – University of Minnesota, 2009. – Режим доступу: http://conservancy.umn.edu/bit-stream/48560/1/Hammond_umn_0130E_10225.pdf
2. Сатрапи Марджан Персеполис: (автобіографічний роман)/ Маржан Сатрапи: пер. с фр. Анны Зайцевой. – Санкт-Петербург: Бумкнига, 2013. – 356 с.

*Дарія Поліщук, І.А.Воробйова
(Рівне)*

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «CITY» ЗАСОБАМИ ТЕРМІНОЛОГІЇ АРХІТЕКТУРИ В ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ (НА ПРИКЛАДІ ОПОВІДАНЬ А.К.ДОЙЛЯ ПРО ШЕРЛОКА ХОЛМСА)

За весь час дослідження терміну в лінгвістиці науковці запропонували значну кількість дефініцій, подібних та відмінних. Термін розуміється як слово чи словосполучення на позначення певного поняття в певній галузі людської діяльності, як слово або словосполучення. Така дефініція є загальноприйнятою, проте в результаті подальшого розвитку авторської термінологічної концепції виник удосконалений варіант відповідного означення, а саме: *термін* – це одиниця лексичного рівня (слово або словосполучення), яка позначає певне поняття у відповідній галузі людської діяльності, утворює функціонально-

тематичний клас галузевої лексики і є органічним (системним чи позасистемним) елементом термінологічного фонду [2, С. 46-47].

С.Гриньов-Гриневич, Е.Сорокіна, Т.Скопюк виділяють такі ознаки терміну: специфічність використання (кожний термін належить до спеціальної галузі знань), функція називання поняття, дефініційованість (наявність наукової дефініції), точність значення (яка встановлюється дефініцією), контекстуальна стійкість (значення терміна є зрозумілим без контексту і мало залежить від контексту), стилістична нейтральність, езотеричність (точне значення терміна відоме тільки спеціалістам), конвенційність (цілеспрямований характер появи), номінативний характер (термін – це зазвичай іменник або словосполучення на основі іменника), відтворюваність у мовленні (яка є важливою для словосполучень) [4].

В.Лейчик говорить, що термін – це «мовний знак, який означає спеціальне поняття в конкретній системі понять» і, відповідно, розглядає його (термін) як семіотичну одиницю мови. Дослідник виключає будь-які стилістичні функції терміна, мотивуючи це відшліфованістю, унормованістю, моносемічністю та системністю терміна [7, с. 22].

Архітектурна лексика є одною з самостійних галузей у мовному світі та грає важливу роль у світогляді людей, адже саме поняття архітектури є одним з найстародавніших частин лексики та розвитку культури. Саме це значення тісно зв'язане з терміном «будівля», але відрізняється від нього своїм художнім змістом. Терміни які уособлює у собі архітектурна лексика є поняттями, які використовуються для загальної чи детальної характеристики архітектурного об'єкту, тощо.

«Словник будівельної термінології» проф. С.Булди охоплює у собі терміни різних галузей архітектури: цивільного та сільського будівництва, опалення та кондиціонування, металевих, кам'яних, залізобетонних та дерев'яних конструкцій (крім мостів), основ та фундаментів, будівельної механіки, дрібних будівельних фахів, номенклатури основних будівельних матеріалів та їх властивостей; деякі терміни з фізики, геодезії, геології, гідротехніки. Автор

групує терміни за предметно-тематичним принципом (що переважно властиве термінологічним словникам), що об'єднує терміни у тематичні групи [1]. У роботі І.Кузнецової «Структурний аналіз англійських однокомпетентних архітектурно-будівельних термінів» виділено дві основні групи архітектурно-будівельних термінів за структурними ознаками: терміни-слова (*hedge, staircase, verandah*) та терміни-словосполучення (*landscape architecture, Triumphal Arch*) [6, с. 1]. В контексті розгляду підходів то групування термінологічної лексики зазначимо, що основними словотвірними моделями термінів архітектури в англійській мові є такі: суфіксальна, префіксальна та суфіксально-префіксальна [9].

Згідно з дослідженням С.Голевої, «city» є культурним концептом [3, с. 10]. В.Маслова поділяє концепти на: світ; стихії і природа; уявлення про людину; моральні концепти; соціальні поняття і відносини; емоційні концепти; світ артефактів; концептосфера наукового знання; концептосфера мистецтва [8, с. 70]. А відтак, концепт «city», згідно з вищезазначеним, належить до класу концептів «світ». А.Сердюк у своєму дослідженні виділяє такі компоненти ядра цього концепту: 1) населений пункт; 2) великий масштаб; 3) адміністрація; 4) промисловість; 5) торгівля; 6) культура; 7) огорожа [10, с. 98-106].

Результатом проведеного нами аналіз твору А.К.Дойля «Етюд у багряних тонах» (*A Study in Scarlet by A. Conan Doyle, Ward Lock & Co, 1887*) став перелік архітектурних термінів, які були у ньому використані з художньою метою. Загальна кількість виявлених архітектурних термінів у досліджуваному тексті склала 50 одиниць. Виявлені терміни ми проаналізували за:

- 1) тематичними підсистемами термінів: типи будівель, структурні елементи будівлі, частини будівель, основні будівельні поняття, інженерні забезпечення будівель, назви точок, назви ліній і виділених частин, назви символів, назви одиниць вимірювання фізичних величин, назви планів, макетів та інші;
- 2) структурними типами: прості, складні, афіксальні;
- 3) морфемним зв'язком: прості, похідні, складні, аббревіатури.

Отже, основними тематичними підсистемами лексичних одиниць у нашій класифікації архітектурних термінів є такі: типи будівель (*skyscraper, facade, pavilion, balcony*); структурні елементи будівлі (*side cuts, exterior curve, inner curve, band, molding, concave structure, curved structure, framework*); частини будівель (*parquetry, sleeper, solid block flooring, double roof*); основні будівельні поняття (*span, supports of structure, distance, inner faces, transverse loads, supporting elements, clear span*); інженерні забезпечення будівель (*noise level, sunlight, condensation, climate effects, protection of environment*). Другорядними тематичними підсистемами архітектурних термінів є такі: назви точок (*distance point, vertex, point of support*); назви ліній і виділених частин (*vertical axis, axis of ordinate, skew line, oblique*); назви символів (*right angle, forward slash, colon, two spot, backslash*); назви одиниць вимірювання фізичних величин (*unit, meter, kilometer, centimeter, micron, foot, inch, mile, nautical mile, acre, hectar*); назви планів, макетів (*area plan, section, cross section, longitudinal section, oblique section, elevation, relief, local color, paraline drawing*); та інші.

За морфемним же зв'язком архітектурна термінологія поділяється на чотири групи: прості терміни (46%): *bed* – фундамент; похідні терміни (27%): *battlement* – зубчаста стіна, вежа; складні терміни (15%): *backbone* – каркас; аббревіатури (12%): *agt (agent)* – реагент/засіб/домішка. А от за структурними типами вони поділяються на прості, складні та афіксальні. Прості: *fret*; афіксальні: *modelling, semi-column*; складні: *shophuge*. Афіксальні терміни були утворені за допомогою таких афіксів: -ment (*abutment, battlement*), -ing (*beading, bratticing*), -ism (*brutalism, futurism*), -tion (*crenellation, fenestration*), -al (*traditional*), -er (*pilaster*).

У мові письменника терміни використовуються у своїй основній номінативній функції, але при цьому несуть на собі своєрідне стилістичне навантаження, створюючи певний колорит творів. Особливо важливе значення спеціальна лексика має в описовому авторському мовленні. Вона необхідна тут автору, адже, знайомлячи читача з обстановкою, що оточує героїв, автор повинен називати потрібні йому предмети і явища навколишнього середовища.

У нашому випадку А.К.Дойл використовує терміни архітектури для створення правдоподібного та природного міського ландшафту, на фоні якого відбуваються події повісті.

У переважній більшості письменник використовує загальнозрозумілі терміни, що не ускладнюють сприйняття творів читачами. У той же час вузькоспеціальні терміни, вкраплені в текст художнього оповідання, надають творам особливого колориту. Аналіз прийомів вживання термінології А.К.Дойлем свідчить про майстерність письменника. В результаті вмілого підбору термінів архітектури створюються реалістично вірні картини, відповідні місцю, часу і зображуваному середовищу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Булда С. Словник будівельної термінології (проект). Харків; Київ: Державне видавництво України, 1930. 280 с. URL: https://issuu.com/iend/docs/slovnuk_bydivelnij_online.
2. Вакуленко М.О. Синтез дескриптивного та прескриптивного підходів у сучасній кодифікації українського наукового термінолексикону. Дис. ... докт. філол. наук. Київ, 2020. 432 с.
3. Голева С.А. Лингвокультурологический и ономастический компоненты концепта «город» в русском и английском языках. Автореф. канд. дисс. ... филол. наук. Москва, 2006. 28 с.
4. Гринев-Гриневиц С.В., Сорокина Э.А., Скопюк Т.Г. Основы антропологистики. Москва: Издательский центр «Академия», 2008. 128 с.
5. ЕУМ: Українська мова: енциклопедія. Київ: Вид-во “Укр. енцикл.” ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.
6. Кузнецова І.В. Структурний аналіз англійських однокомпетентних архітектурно-будівельних термінів. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2015. № 19. Том 1. С. 78-80.
7. Лейчик В.М. Терминоведение: предмет, методы, структура. Москва: ЛИБРОКОМ, 2009. 254 с.

8. Маслова В.А. Когнитивная лингвистика. Минск: ТетраСистемс, 2004. 266 с.
9. Овадюк О. В. Запозичення як засіб збагачення англійської мови. Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету. Філологія, педагогіка, психологія. 2013. Вип. 27. С. 207-212. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkyu_2013_27_34.
10. Сердюк А.М. Концепт «Город» в современном русском языке (на материале романа Евгения Гришковца «Рубашка»). Гуманитарий: актуальные проблемы гуманитарной науки и образования. 2012. №4. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/kontsept-gorod-v-sovremennom-russkom-yazyke-na-materiale-romana-evgeniya-grishkovtsa-rubashka>.

УДК 809.1

*В. Б. Приходько
(Луцьк)*

ІНШОМОВНА РЕЦЕПЦІЯ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ МОВНОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ

Проблема ментальності та її прояву в мові стає дедалі актуальнішою в сучасному літературознавстві та перекладознавстві. Ще О. Потебня, який пов'язував мовленнєву діяльність із самим життям етносу, писав про те, що в міркуванні про мову як витвір народів, які вважаємо духовними одиницями, є два члени, взаємне відношення яких мусимо визначити, а саме: духовні особливості народу і мова [1, с. 74]. Наслідуючи етнолінгвопсихологічні погляди вченого, сьогодні багато дослідників – О. Швейцер, Р. Зорівчак, А. Вежбицька, Р. Кісь та ін. – пов'язують ментальність, як спосіб мислення, світосприйняття окремої особи чи національної спільноти, з мовою – найуніверсальнішою формою вираження менталітету нації. Сьогодні, коли мова все чіткіше виступає як одна з основних умов самобутності етносу, її дослідження стає неможливим поза історико-культурним контекстом. Як багатоаспектне соціальне явище, мову потрібно розглядати не тільки в плані осмислення її внутрішньої структури, внутрішніх процесів функціонування і